

แนวปฏิบัติ Do's & Don'ts
เพื่อลดความสับสนเกี่ยวกับพฤติกรรมสีเทาและเป็นแนวทางในการประพฤติตนทางจริยธรรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒

ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๑. ให้ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) แสดงออกถึงความภูมิใจในชาติ ☒ (๒) ไม่แสดงออกในทางที่เป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม สถาบันหลักของชาติ ☒ (๓) แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ☒ (๔) กระทำการในทางที่กระทบต่อเกียรติภูมิของประเทศ ☒ (๕) ไม่แสดงออกถึงความเคารพในสถาบันหลักของประเทศ	มาตรา ๘๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กรณีตัวอย่าง - ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่าง ๆ ที่พึงกระทำการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งยุยงส่งเสริมไม่ให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิดังกล่าวด้วย (ภาคทัณฑ์) - พุดชักจูงให้ผู้อื่นฝักใฝ่ในการปกครองระบอบอื่น (ตัดเงินเดือน)

ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๒. ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ พร้อมรับตรวจสอบ ☒ (๒) ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ☒ (๓) ไม่มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ ☒ (๔) มีความรับผิดชอบโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ☒ (๕) มีจิตสำนึกในการแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนและผู้อื่น	มาตรา ๘๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กรณีตัวอย่าง - ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ดูแลเอาใจใส่งาน ไม่ตรวจสอบเอกสารให้รอบคอบ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือเกิดการทุจริต (ลดเงินเดือน) - รับเงินหรือสิ่งของจากผู้มาติดต่อราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นกรณีพิเศษ (ภาคทัณฑ์) - นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว (ตัดเงินเดือน) - รับเงินส่วนลดจากร้านค้าโดยไม่ส่งคืนคลัง (ภาคทัณฑ์) - นำเงินราชการที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว (ไล่ออก) - เบิก-ถอนเงินแล้วไม่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ และไม่สามารถชี้แจงแสดงพยานหลักฐานการใช้เงินที่เบิก-ถอนไปได้ (ไล่ออก)



ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๓. ให้กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และให้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย ☒ (๒) รับผิดชอบและยอมรับต่อผลแห่งการกระทำของตน ☒ (๓) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานที่ได้รับปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ☒ (๔) ไม่เก็บรักษาข้อมูลของทางราชการ ☒ (๕) ไม่ปฏิเสธหรือไม่คัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม	มาตรา ๘๕ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย กรณีตัวอย่าง - อนุมัติให้จ่ายเงินทั้งที่ยังไม่มีการตรวจรับพัสดุจากกรมการตรวจรับ โดยไม่ปรากฏว่ามีพัสดุ (ลดเงินเดือน) - เบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ (ตัดเงินเดือน) - จัดเก็บเอกสารการเงิน-บัญชี หลักฐานการจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระบบบัญชีของทางราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ (ตัดเงินเดือน) - ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเกี่ยวกับเรื่องการเงิน การบัญชี การพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง (ตัดเงินเดือน) - ไม่มาปฏิบัติราชการ แต่มาลงเวลาย้อนหลัง (ตัดเงินเดือน) - ไม่มาปฏิบัติราชการเพราะป่วย แต่ไม่ส่งใบลาตามระเบียบ (ภาคทัณฑ์) - นำเงินราชการที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบไปฝากให้ผู้อื่นนำเข้าธนาคาร เป็นเหตุให้ผู้นั้นยกยอกเงินไป (ปลดออก) มาตรา ๙๐ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีตัวอย่าง - ประกอบอาชีพอื่นนอกเวลาราชการและเป็นอาชีพซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานแห่งความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน (ภาคทัณฑ์) - เป็นตัวแทนหรือยอมให้ตัวแทนขายสินค้าหรือขายประกันชีวิตให้แก่ผู้มาติดต่อราชการ (ภาคทัณฑ์) - การเรียกประโยชน์ตอบแทนในการดำเนินการให้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งโดยมิชอบ (ไล่ออก)



ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๔. ให้มีจิตอาสา มีจิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) มีจิตสาธารณะ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ☒ (๒) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนที่ทำให้เสียต่อประโยชน์ส่วนรวม ☒ (๓) ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ☒ (๔) มุ่งแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ☒ (๕) เห็นประโยชน์ของพวกพ้องมาก่อนประโยชน์ของทางราชการ	มาตรา ๘๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีตัวอย่าง - ผู้บังคับบัญชาสั่งให้มาทำงานเร่งด่วนในวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ไม่มาปฏิบัติงาน (ภาคทัณฑ์) - ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปเข้ารับการฝึกอบรม แต่ไม่ได้ไปเข้ารับการฝึกอบรม (ตัดเงินเดือน) - ขอลาหยุดราชการแต่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตแล้วขาดราชการไปทั้งที่ทราบว่าผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาต (ตัดเงินเดือน) มาตรา ๘๗ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นการก่อกวนหรือผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท กรณีตัวอย่าง - เข้าไปเป็นตัวการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท (ภาคทัณฑ์) - เป็นกรรมการอำนวยการหรือผู้อำนวยการ แต่มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ (ภาคทัณฑ์) - เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันบริษัท และเป็นตัวแทนของบริษัททำนิติกรรมในการซื้อขาย (ภาคทัณฑ์)

ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๕. ให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ให้มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษา ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) มีความรับผิดชอบในงานบรรลุเป้าหมาย ☒ (๒) ปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่เสมอ ☒ (๓) ใช้ทรัพยากรของทางราชการอย่างคุ้มค่า ☒ (๔) ปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงถึงผลสำเร็จของงาน	มาตรา ๘๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลาและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้ กรณีตัวอย่าง - ละทิ้งหน้าที่ราชการไม่เกิน ๓ วัน (ตัดเงินเดือน) - มาสายบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (ตัดเงินเดือน) - กลับก่อนเวลาเสมอ ๆ (ตัดเงินเดือน) - มาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วไม่อยู่ปฏิบัติงาน (ตัดเงินเดือน)



☒ (๕) ไม่รับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ที่มีเหตุผล	- ลาศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดเวลาไม่เดินทางกลับมาปฏิบัติราชการโดยไม่มีเหตุผลความจำเป็น (ปลดออก/ไล่ออก) - ยื่นใบลาออกจากราชการแล้วหยุดราชการไปทันทีโดยยังไม่ได้รับอนุญาตให้ลาออกและไม่ได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการ (ไล่ออก) - ละทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่ ๑๖ วันขึ้นไปโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เช่น หลบหนีเจ้าหนี้ หลบหนีคดีอาญา เป็นต้น (ไล่ออก) มาตรา ๙๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น กรณีตัวอย่าง - คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น อันมีเจตนาให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าผลงานนั้นตนได้กระทำขึ้นด้วยตนเอง (ปลดออก) - นำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นไปใช้ในนามของตนเอง (ปลดออก) - จำงาน หรือใช้ผู้อื่นจัดทำผลงานทางวิชาการ (ปลดออก) - รับจัดทำผลงานทางวิชาการโดยตนเองมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลงาน (ไล่ออก) - เป็นนายหน้า ตัวกลาง ผู้ติดต่อ ผู้สนับสนุน หรือ ชี้ช่องให้มีการรับจ้างจัดทำผลงานทางวิชาการโดยได้รับค่าตอบแทน (ไล่ออก)
--	---

ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๖. ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ ☒ (๒) ให้บริการด้วยความเต็มใจ ☒ (๓) ปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อราชการอย่างเสมอภาค ☒ (๔) มีกริยา วาจาไม่สุภาพต่อผู้มาติดต่อราชการ ☒ (๕) แสดงออกในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติผู้มาติดต่อราชการ	มาตรา ๘๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและให้เป็นธรรมแก่ผู้มาติดต่อราชการ กรณีตัวอย่าง - ใช้อาวุธไม่สุภาพ ไม่เหมาะสม กับผู้มาติดต่อราชการ (ตัดเงินเดือน) - ทะเลาะวิวาทหรือเข้าร่วมในการทะเลาะวิวาท (ตัดเงินเดือน) - หมิ่นประมาท กล่าวหาอาชญาบาป พุดจา ก้าวร้าว ลบลู่อาชญาบาปผู้บังคับบัญชาเพราะโกรธที่ไม่ได้ ๒ ชั้น (ตัดเงินเดือน) - กลั่นแกล้ง ไม่นำเรื่องเบิกเงินงวดค่าก่อสร้าง หรือ



	แก๊งเบิกลำช้าเพราะต้องการหักเปอร์เซ็นต์ (ปลดออก) มาตรา ๙๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ กรณีตัวอย่าง - ยินยอมให้ใช้สถานที่ราชการเพื่อหาเสียงในการเลือกตั้งหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเฉพาะแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง (ภาคทัณฑ์) - ยินยอมให้ติดป้ายหรือสิ่งอื่นใดในสถานที่ปฏิบัติราชการของตนอันสื่อให้เห็นถึงการฝักใฝ่ทางการเมืองในบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง (ภาคทัณฑ์) - เข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงในลักษณะเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้ชักจูง ผู้วางแผนหรือร่วมวางแผนผู้ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้มีการซื้อสิทธิ ขายเสียงในการเลือกตั้ง (ปลดออก) - รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้มีการเสนอให้เพื่อตอบแทนการลงคะแนนในการเลือกตั้งแก่ผู้สมัครรายใดรายหนึ่ง (ปลดออก)
--	--

ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๗. ให้ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) ดำรงตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ☒ (๒) ควบคุมอารมณ์ได้เหมาะสม ☒ (๓) ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ☒ (๔) ไม่รักษาวินัยข้าราชการ ☒ (๕) ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับประเพณีที่ดีงามของสังคม	มาตรา ๙๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว กรณีตัวอย่าง - กระทำความผิดอาญา ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ถึงจำคุก หรือจำคุกแต่ให้รอลงอาญาในความผิดที่ไม่ถึงกับเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ตัดเงินเดือน) - ปลอมเอกสารหรือปลอมลายมือชื่อผู้อื่นทำใ้ราชการหรือผู้อื่นเสียหายไม่ถึงกับร้ายแรง(ตัดเงินเดือน) - ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด กรณีกระทำความผิดอาญา (ไล่ออก) - ปลอมเอกสารราชการจนเป็นเหตุให้ราชการหรือบุคคลอื่นเสียหายอย่างร้ายแรง (ไล่ออก) - ปลอมลายมือชื่อผู้อื่นหาประโยชน์ (ไล่ออก) - ทุจริตการสอบบรรจุหรือสอบเข้าทำงาน เช่น ไปสอบแทนผู้อื่น (ไล่ออก) - หลอกลวง เรียกร้องเงินหรือทรัพย์สินโดยอ้างว่าสามารถฝากเข้าทำงานได้ (ไล่ออก)



ประมวลจริยธรรม	ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย
๘. ให้เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล ข้อควรทำ (Do's) และ ข้อไม่ควรทำ (Don'ts) ☒ (๑) ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามเพื่อนร่วมงาน ☒ (๒) บริการผู้มาติดต่อราชการด้วยกิริยาอาการและถ้อยคำที่สุภาพ ☒ (๓) ไม่ให้ร้ายผู้มาติดต่อราชการ ☒ (๔) นำความแตกต่างของผู้รับบริการมาล้อเลียนให้เกิดความอับอาย ☒ (๕) ยกย่องสรรเสริญให้คุณค่าเฉพาะคนที่ให้ประโยชน์แก่ตน	มาตรา ๘๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความจริง กรณีตัวอย่าง - การกลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นเพื่อให้มีการดำเนินการทางวินัย ทั้งที่ไม่เป็นความจริง รวมทั้งการสร้างกระบวนการข่าวลือ ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย (ตัดเงินเดือน)



ข้อบัญญัติในการรักษาวินัย

ข้อห้ามข้อปฏิบัติรัฐกำหนด	ถือเป็นกฎต้องทำจำให้มั่น
สิบสองข้อคือวินัยข้าราชการ	จงช่วยกันจดจำทำให้ดี
หนึ่ง สนับสนุนประชาธิปไตยบริสุทธิ์	สอง รักษาสุจริตธรรมตามหน้าที่
สาม ปฏิบัติตามระเบียบเกิดผลดี	สี่ ทำหน้าที่ตามคำสั่งในกรอบเกณฑ์
ห้า ไม่ละทิ้งหน้าที่ที่กำหนด	หก ประพฤติตนอยู่ในกฎไม่หวั่นไหว
เจ็ด ไม่กลั่นแกล้งกล่าวหาผู้อื่นไป	แปด ไม่ทำให้เสื่อมเกียรติข้าราชการ
เก้า รักศักดิ์ศรีไม่ลอกเลียนผลงาน	สิบ ไม่เป็นผู้จัดการในบริษัทที่จัดตั้ง
สิบเอ็ด ไม่ลำเอียงเรื่องการเมืองเลือกหาตั้ง	สิบสอง ทั้งให้ละชั่วมั่วเหลวไหล
และหากทำได้ครบถ้วนดังบรรยาย	อยู่ยาวไกลเกษียณอายุล่วงสู่ราชการ